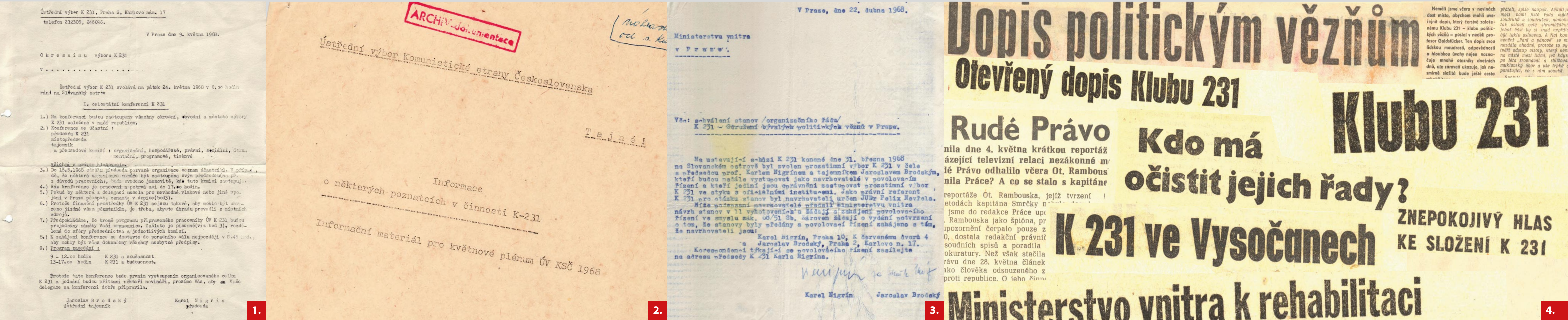

K 231 a ministerstvo vnitra

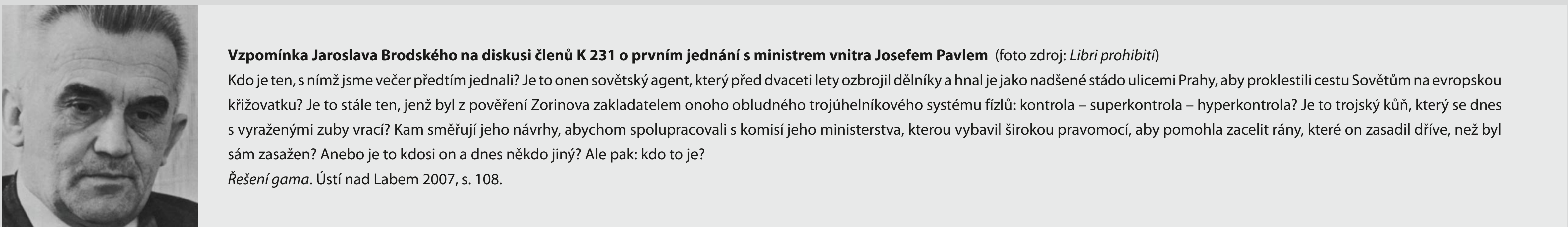
K - 231

Již 27. března 1968 se podařilo budoucím zakladatelům K 231 dosáhnout přijetí na ministerstvu vnitra. Vztah sílového resortu a K 231 ale vůbec nebyl tak idylický, jak by se mohlo zdát ze známého popisu návštěvy představitelů klubu u ministra vnitra Josefa Pavla v dubnu 1968, jak ho vyličil Jaroslav Brodský v knize *Řešení gama*. Obě strany zdánlivě korektně spolu jednaly o podobě stanov K 231, ale současně připravovaly represivní složky ministerstva vnitra dezinformační kampaně proti bývalým politickým vězňům v tisku a snažily se podrobně monitorovat jejich aktivity. Ovšem také uvnitř samotné Státní bezpečnosti docházelo k vnitřnímu pnutí mezi zastánci demokratizace poměrů a přívrženci starého pořádku. A přestože byly vydávány rozkazy, které v řadě věcí omezovaly činnost tajné policie v rámci kontroly společnosti (viditelné to bylo v poklesu počtu agenturního rozpracovávání osob, využívaní operativní techniky a zahájení vyšetřování), řada příslušníků tato nařízení obcházel a nebo zcela ignorovala. StB proto měla k dispozici často velmi podrobné informace o shromážděních bývalých politických vězňů a zakládání jednotlivých poboček na úrovni okresů. K velkému množství volených představitelů K 231 byly získávány informace o jejich životě, minulé „protistátní trestné činnosti“, výkonu trestu i chování po propuštění. Jazyk těchto dokumentů se přiznávalé příliš nelíbil od frazeologické paděsatých let. Na centrální úrovni se činnosti K 231 a dalších nových organizací zabývala Hlavní správa StB, respektive její analytický odbor. V jeho rámci vznikla již v dubnu 1968 tisková skupina, nejprve o dvou pracovnících, kteří dostali za úkol připravit faktickou obhajobu činnosti bezpečnostního aparátu v letech 1948 až 1968. Jejich výstupy měly podobu tiskových zpráv, novinových článků nebo podkladů pro tiskové konference vedení ministerstva vnitra. Tisková skupina na základě uveřejňovaných článků v denním tisku vytipovala několik konkrétních případů z paděsatých let, které měly charakterizovat práci bezpečnostního aparátu. Skupina také připravovala pro ministerstvo vnitra odpovědi na konkrétní dotazy sdělovacích prostředků. Vzhledem k novým veřejným útokům na minulost bezpečnostního aparátu byla personálně posílena.

1. Zpráva o plánovaném konání celostátní konference K 231, která se nakonec pro odmítavé stanovisko ministerstva vnitra neuskutečnila (9. květen 1968, zdroj: Archiv Národního muzea) 2. Tajnou zprávu o činnosti K 231 vypracovalo ministerstvo vnitra pro zasedání pléna ÚV KSČ (květen 1968, zdroj: Národní archiv) 3. Žádost představitelů přípravného výboru K 231 o registraci sdružení (duben 1968, zdroj: Archiv Národního muzea) 4. Kampaň v tisku proti K 231 připravovala a řídila Státní bezpečnost, která si pořizovala pro svoje potřeby výstřižky článků (1968, zdroj: ABS)

Pro potřeby ministerstva vnitra a KSČ analytický odbor v květnu 1968 vypracoval „Zvláštní zprávu“, v níž byli nejvyšší funkcionáři strany a státu informováni o založení K 231 a jeho dalších aktivitách od konce března 1968. Pozornost byla ve zprávě věnována také minulosti vedoucích osobností K 231. Od konce května 1968 se činnost tiskové skupiny stále více soustřeďovala na činnost K 231, respektive jeho představitelů, a to nejen v pražském ústředí, ale i v regionech. Jednalo se asi o patnáct osob (Josef Čech, Karel Nigrin, Václav Paleček, Radovan Procházka, Otakar Rambousek, Jan Šmíd a další), které si tisková skupina vytipovala a k nimž shromažďovala veškeré dostupné informace (na základě provedené lustrace si archivu vyžádala ke studiu jejich vyšetřovací spisy a operativní dokumentaci). Analytický odbor také podával informace o jednání K 231 na různých úřadech, jeho snaze o prosazení rehabilitací a o vnitřních vztazích mezi jeho představiteli. Získané informace StB naplno využila zejména po srpnové okupaci, kdy také opět posílila operativní práci a síť spolupracovníků.

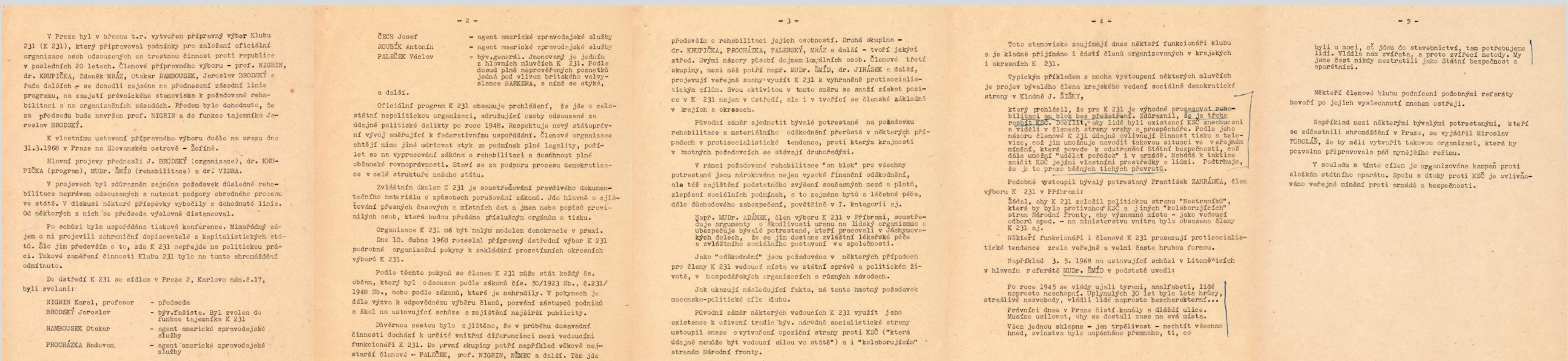

Vzpomínka Jaroslava Brodského na diskusi členů K 231 o prvním jednání s ministrem vnitřem Josefem Pavlem (foto zdroj: Libri prohibiti)

Kdo je ten, s nímž jsme večer předtím jednali? Je to onen sovětský agent, který před dvaceti lety obzrobil dělníka a hnal je jako nadšené stádo ulicemi Prahy, aby proklestili cestu Sovětům na evropskou křižovatku? Je to stále ten, jenž byl z pověření Zorinova zakladatelem onoho obudného trojúhelníkového systému fází: kontrola – superkontrola – hyperkontrola? Je to trojský kůň, který se dnes s vyraženými zuby vrací? Kam směřují jeho návrhy, abychom spolupracovali s komisí jeho ministerstva, kterou vybavil širokou pravomocí, aby pomohla zacelit rány, které on zasadil dříve, než byl sám zasažen? Anebo je to kdosi on a dnes někdo jiný? Ale pak: kdo to je? *Řešení gama*. Ústí nad Labem 2007, s. 108.

Úryvek ze zprávy analytického odboru Hlavní správy StB, Informace o některých negativních poznatcích v činnosti K 231“ (22. července 1968)

V průběhu příprav organizační výstavby docházelo k určité vnitřní diferenciaci mezi vedoucími funkcionáři K 231. Do první skupiny patřili například věkové starší členové – Paleček, prof. Nigrin, Němec a další. Těmto šlo především o rehabilitaci jejich osobností. Druhá skupina – dr. Krupička, Procházka, Falešský, Mráz a další, tvořila jakýsi střed. Svými názory působí dojmem loyálních osob. Členové třetí skupiny, mezi něž patří MUDr. Šmíd, dr. Jirásek a další, projevují veřejné snahy využít K 231 k vyhraněné protisocialistickým cílům. Svou aktivitou v tomto směru se snažili získat pozice nejen v ústředí, ale i v tvůrčí se členské základně v krajích a okresech. (Zdroj: ABS)

Tajnou zprávu o činnosti K 231 vypracovalo ministerstvo vnitra pro zasedání pléna ÚV KSČ (květen 1968, zdroj: Národní archiv)

Zpráva mjr. Mikše o činnosti tiskové skupiny analytického odboru Hlavní správy StB (3. červen 1968)

V současné době práce celé tiskové skupiny je zaměřena na zpracování článků o dřívější nepříteľské činnosti asi 15-ti osob z okruhu funkcionářů nebo představitelů K-231. K tomuto účelu jsou soustřeďovány vyšetřovací a operativní materiály včetně dokumentace. (Zdroj: ABS)

Kampaň v tisku proti K 231 připravovala a řídila Státní bezpečnost, která si pořizovala pro svoje potřeby výstřižky článků (1968, zdroj: ABS)

